

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

Північноукраїнський інститут імені Героїв Крут

МАУП

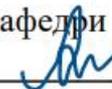
Кафедра Управління персоналом, економіки праці та публічного управління

Затверджує:
Директор Північноукраїнського
інституту імені Героїв Крут
Віктор ІВАНОВИЧ
2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
УПЕППУ

Протокол № 1 від 26.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Ганна ПОПОВА

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»***

Спеціальності: **051 Економіка**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **«Економіка»**

Спеціалізація: _____

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Попова Ганна Юрїївна – кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри Управління персоналом, економіки праці та публічного управління

Викладач:

Попова Ганна Юрїївна – кандидат економічних наук, доцент, завідувачка кафедри Управління персоналом, економіки праці та публічного управління

Силябус розглянуто на засіданні кафедри Управління персоналом, економіки праці та публічного управління
Протокол №1 від 26.08.2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Економічна теорія
Шифр та назва спеціальності	051 Економіка
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год. Лекції: 26 год. Практичні заняття: 26 год. Самостійна робота: 68 год.
Термін вивчення дисципліни	I семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://chern.maup.com.ua/opp-ekonomika-pershij-bakalavrskij-riven/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація. Комунікація

П.І.Б. викладача	Попова Ганна Юріївна
Науковий ступінь	Кандидат економічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Завідувачка кафедри Управління персоналом, економіки праці та публічного управління
Дисципліни, які викладає НПП	Економічна теорія, Фінанси, гроші та кредит, Просторова та регіональна економіка, Облік і аудит, Економічний аналіз та бізнес-діагностика, Аналіз та прогнозування економічних процесів
Напрями наукових досліджень	Економіка, фінанси, облік і аудит
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0001-8136-5834 Профіль Google Академія: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=&hl=uk&user=NqFTewYAAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	-
Контактний тел.	-
Портфоліо викладача на сайті кафедри	https://chern.maup.com.ua/wp-content/uploads/2024/02/2024_popova-g.ju.-portfolio-maup-1.pdf

1. Структура курсу

1.1 Анотація курсу

В курсі висвітлюються методологічні основи: предмет, метод і еволюція економічної теорії, економічні системи і власність, теоретичні основи ринкової економіки. Послідовно розглядаються теорія попиту і пропозиції, підприємства і підприємництва, конкуренції. Розкриваються закономірності функціонування національної економіки та основи світової економіки.

1.2. Мета дисципліни

Метою викладання даної дисципліни є формування сучасного економічного мислення, розуміння об'єктивних законів функціонування та розвитку системи економічних відносин; вивчення базового понятійно-категоріального апарату економічних наук; вироблення вмій і навичок самостійного спостереження за змінами економічних явищ та процесів у реальній дійсності.

1.3 Предмет курсу: теоретичні та методологічні основи, методи вивчення виробничих відносин між людьми, які складаються в процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання матеріальних благ та послуг, а також економічних законів, що управляють цими процесами на різних етапах розвитку людського суспільства.

1.4 Завдання вивчення дисципліни:

розкрити сутність понять та принципів організації економічних систем, закономірностей функціонування суб'єктів економічних систем у різних ринкових ситуаціях;

забезпечити вивчення теоретичних засад розвитку виробничих відносин та продуктивних сил, особливостей формування ринків факторів виробництва, особливостей утворення цін на працю, капітал, природні ресурси відповідно до типу ринкової структури;

сформувати у здобувачів навички аналізу взаємодії економічних суб'єктів у процесі створення матеріальних благ при обмежених ресурсах, застосування діалектичних методів економічного аналізу при дослідженні елементів ринкового механізму;

забезпечити отримання здобувачами навичок оцінювання впливу на економічні процеси зовнішніх факторів, тенденцій розвитку світової економіки.

1.5 Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити:

Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань з нормативних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату економічної теорії.

Постреквізити:

Після завершення курсу здобувачі набувають знань, умінь і навичок, які стануть основою для подальшого навчання, професійного зростання та виконання будь-яких навчальних завдань, передбачених в основних та вибіркових компонентах даної ОПП.

1.6 Програмні компетентності (загальні (ЗК); спеціальні (СК)):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

1.7 Очікувані результати навчання (РН).

РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

РН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

PH12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

PH15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

PH17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

PH21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

PH22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

PH23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

2. Зміст навчальної дисципліни

Курс складається з **двох змістових модулів**. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та практичної частин.

Змістовий модуль 1 «ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»

Тема 1. Загальні положення, предмет і метод економічної теорії.

Загальна методологія суспільних наук. Інформаційне забезпечення аналізу сучасних економічних явищ та процесів.

Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічна система суспільства.

Сутність потреб та особливості їх розвитку. Закон зростаючих потреб та соціально-економічна ефективність виробництва. Взаємодії потреб, виробництва та попиту.

Економічні інтереси - спонукальна сила соціально економічного розвитку. Сутність економічної системи та її матеріальна основа.

Класифікація економічних систем. Національні моделі економічних систем.

Тема 3. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар та його властивості. Сутність та функції грошей.

Виробництво та його роль у житті суспільства. Основні фактори виробництва: продуктивні сили та виробничі відносини.

Суспільний продукт і його форми. Товарне виробництво - основа ринкової економіки.

Товар і його властивості. Теорії вартості. Закон вартості і його роль в розвитку товарного виробництва. Функції закону вартості.

Тема 4. Перетворення грошей в капітал. Виробництво додаткової вартості. Капітал та додаткова вартість.

Розвиток форм вартості та виникнення грошей. Функції грошей як загального еквівалента. Концепції грошей. Сучасні зміни в грошовому обігу.

Тема 5. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Закон капіталістичного нагромадження. Капітал і наймана праця.

Перетворення грошей на капітал. Загальна формула руху капіталу і її суперечності.

Робоча сила як товар. Процес створення додаткової вартості. Заробітна плата як перетворена форма вартості товару робоча сила. Форми і системи заробітної плати.

Тема 6. Кругообіг капіталу. Обіг капіталу. Прибуток та його розподіл. Утворення середньої норми прибутку та ціни виробництва. Форми, особливості і тенденції розвитку капіталу.

Сутність, зміст і витрати виробництва. Класифікація витрат виробництва. Прибуток як економічна категорія: сутність, види, розподіл.

Сутність капіталу. Стимули і механізм підприємницької діяльності. Структура і функціонування капіталу підприємства не фінансової сфери.

Підприємництво, головні умови та принципи його здійснення. Типи і форми підприємництва. Особливості підприємницької діяльності і функціонування капіталу в різних сферах економіки.

Змістовий модуль 2 «ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ»

Тема 7. Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок.

Індивідуальний і ринковий попит. Закон попиту. Крива попиту та фактори, що впливають на її зміщення. Корисність і гранична норма заміщення на кривій попиту.

Надлишок споживача та фактори, що його визначають. Цінова і нецінова еластичність попиту. Виміри еластичності попиту і їх значення.

Індивідуальна і ринкова пропозиція. Закон пропозиції. Крива пропозиції та фактори, що впливають на її зміщення. Еластичність пропозиції та фактори, які її визначають. Взаємодія попиту і пропозиції: ринкова рівновага.

Тема 8. Ринок. Типи ринкових структур. Мікроекономічний аналіз поведінки економічних суб'єктів на ринках різних типів.

Сучасний ринок і його структура. Функції ринку та умови його формування. Ринкове господарство і його основні суб'єкти.

Домашнє господарство як суб'єкт економічних відносин. Домашнє господарство у ринковій системі.

Структура доходів та їх використання.

Тема 9. Основні макроекономічні показники. Макроекономічний аналіз ринків товарів та послуг, ринку праці та ринку грошей.

Показники обсягу національного виробництва. Показники рівня зайнятості. Показники рівня цін. Показники сфери зовнішньоекономічних зв'язків. Показники розподілу доходів та рівня життя.

Тема 10. Макроекономічна динаміка та нестабільність економічного розвитку. Економічна політика держави.

Визначення економічного циклу. Форми безробіття. Закон Оукена. Визначення інфляції. інфляція попиту та інфляція пропозиції.

Теорія адаптивних та раціональних сподівань.

Тема 11. Світове господарство та міжнародна мобільність факторів виробництва.

Мобільність факторів виробництва і теорія порівняльних переваг. Мобільність факторів і теорія співвідношення факторів виробництва.

Взаємозв'язок між міжнародною торгівлею і рухом факторів. Міждержавні міграція населення і міжнародний ринок праці. Причини і форми міжнародного руху капіталу

Тема 12. Світові ринки, особливості і тенденції їх розвитку.

Особливості формування світового ринку. Міжнародна торгівля товарами та послугами на світовому ринку. Особливості функціонування світових товарних ринків.

Теоретичні основи світової торгівлі послугами. Особливості формування та сучасні тенденції розвитку ринків міжнародних послуг.

Тема 13 Інтеграція та транснаціоналізація світової економіки. Сучасний етап розвитку економіки та суспільства у світі та Україні.

Система регулювання міжнародного обміну товарами і послугами. Міжнародні економічні інститути, що регулюють світову торговельну політику. Сучасний стан і перспективи розвитку світових інтеграційних процесів

3. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм та операційних систем, таких, як програми презентацій Microsoft PowerPoint, Open Office Impress, мультимедійний проєктор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ здобувачів вищої освіти до Інтернету.

4. Форми і методи навчання

Основними формами занять із навчальної дисципліни «Економічна теорія» є практичні заняття та самостійна робота здобувачів вищої освіти.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, групові проєкти та кейс-завдання.

Здобувачі освіти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально.

Програмою курсу також передбачено **індивідуальні завдання.**

5. Система оцінювання та вимоги (критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують)

Оцінювання знань здійснюється відповідно до:

1. Положення про організацію освітнього процесу в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <https://surl.li/bpxlbj>
2. Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyyc>

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Розрахунок балів (ЗМ1, ЗМ2)

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Максимальна к-сть балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях	2	6	12
Виконання завдань для самостійної роботи	2	9	18
Виконання модульної роботи	20	2	40
Виконання ІНДЗ	30	1	30
Разом:			100

5.1 Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях та критерії їх оцінювання

Під час вивчення курсу виконується *робота на семінарських (практичних) заняттях по кожній з 13 тем.*

Критерії оцінювання:

правильність відповідей та розрахунків – від 0 до 1,5 балів;

відповідність оформлення практичних робіт вимогам – 0,5 бали (враховуються лише за умови нарахування балів за правильність відповідей та розрахунків).

Максимальна кількість балів за одну роботу – **2 бали.**

Максимальна кількість балів за семінарські (практичні) заняття по курсу – **12 балів.**

Зміст практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Загальні положення, предмет і метод економічної теорії <i>Практичне заняття №1</i></p> <p>Понятійний апарат Дайте визначення та коротко охарактеризуйте такі поняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічні потреби 2. Економічні блага 3. Ресурси виробництва 4. Обмеженість ресурсів 5. Економічний вибір 6. Альтернативна вартість <p>Предмет економічної теорії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сформулюйте предмет економічної теорії. 2. Поясніть, чим економічна теорія відрізняється від прикладних економічних дисциплін. 3. Які економічні відносини вивчає економічна теорія? <p>Функції економічної теорії Розкрийте зміст таких функцій економічної теорії:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пізнавальної • практичної • прогностичної • світоглядної • методологічної <p>Наведіть приклади реалізації кожної з них.</p> <p>Методи економічної теорії Охарактеризуйте основні методи економічного аналізу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз і синтез 2. Індукція та дедукція 3. Абстрагування 4. Економічне моделювання 5. Порівняльний аналіз <p>Ситуаційне завдання Студент має обмежений бюджет і час. Він може:</p> <ul style="list-style-type: none"> • працювати та отримувати дохід • навчатися, інвестуючи час у майбутню кар'єру <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає економічний вибір? 2. Яка альтернативна вартість кожного з варіантів? <p>Логічне завдання Поясніть, чому економічна теорія вважається фундаментальною наукою для інших економічних дисциплін.</p>	2

2	<p align="center">Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічна система суспільства Практичне заняття №2</p> <p>Класифікація економічних потреб</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте основні критерії класифікації економічних потреб. 2. Наведіть приклади: <ul style="list-style-type: none"> • первинних і вторинних потреб • індивідуальних і суспільних потреб • поточних і перспективних потреб <p>Закон зростання потреб</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть економічний зміст закону зростання потреб. 2. Чому потреби суспільства зростають швидше, ніж можливості їх задоволення? 3. Наведіть приклади дії цього закону в сучасному суспільстві. <p>Крива виробничих можливостей</p> <p>Розгляньте умовну економіку, що виробляє два товари: товар А та товар Б.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Побудуйте криву виробничих можливостей (КВМ). 2. Поясніть економічний зміст: <ul style="list-style-type: none"> • точок на кривій • точок усередині кривої • точок поза кривою <p>Аналітичне завдання</p> <p>Поясніть, чому жодна економічна система не існує в «чистому» вигляді. Які елементи різних систем поєднує сучасна економіка України?</p> <p>Ситуаційне завдання</p> <p>Держава має обмежені ресурси та повинна обрати між:</p> <ul style="list-style-type: none"> • фінансуванням освіти • фінансуванням оборони <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає економічна проблема вибору? 2. Яка альтернативна вартість кожного рішення? 3. Як це рішення впливає на економічний розвиток? 	2
3	<p align="center">Тема 3. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар та його властивості. Сутність та функції грошей Практичне заняття №3</p> <p>Товарна форма організації виробництва</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні передумови виникнення товарного виробництва. 2. Поясніть відмінності між натуральним і товарним господарством. 3. Чому товарне виробництво є основою ринкової економіки? <p>Товар та його властивості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте основні властивості товару. 2. Поясніть взаємозв'язок між споживною вартістю та вартістю товару. 3. Чи може існувати товар без споживної вартості? Обґрунтуйте відповідь. <p>Форма вартості та обмін</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть сутність простої, розгорнутої та загальної форм вартості. 2. Чому гроші стали загальним еквівалентом? 3. Яку роль відіграє обмін у формуванні вартості товару? <p>Сутність грошей</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення грошей як економічної категорії. 2. Які передумови виникнення грошей? 	2

	<p>3. Чому гроші є необхідним елементом товарного господарства?</p> <p>Грошовий обіг</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть поняття грошового обігу. 2. Які фактори впливають на кількість грошей в обігу? 3. Чим відрізняються готівкові та безготівкові гроші? <p>Аналітичне завдання</p> <p>Поясніть, як розвиток електронних платежів і цифрових валют впливає на виконання функцій грошей у сучасній економіці.</p> <p>Ситуаційне завдання</p> <p>Підприємець виробляє продукцію для продажу на ринку.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За яких умов виготовлений продукт стає товаром? 2. Які властивості товару є вирішальними для його реалізації? 3. Яку роль у цьому процесі відіграють гроші? 	
4	<p>Тема 4. Перетворення грошей в капітал. Виробництво додаткової вартості. Капітал та додаткова вартість</p> <p>Практичне заняття №4</p> <p>Перетворення грошей у капітал</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть відмінність між формулами обігу: <ul style="list-style-type: none"> ○ $T - G - T$ ○ $G - T - G'$ 2. Чому не кожен рух грошей є капіталом? 3. За яких умов гроші перетворюються на капітал? <p>Робоча сила як товар</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чому робоча сила розглядається як особливий товар? 2. Яка споживна вартість робочої сили? 3. Від чого залежить вартість робочої сили? <p>Структура капіталу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть сутність постійного та змінного капіталу. 2. Яка роль змінного капіталу у створенні додаткової вартості? 3. Чи створює постійний капітал додаткову вартість? Обґрунтуйте відповідь. <p>Кругообіг і оборот капіталу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте стадії кругообігу капіталу. 2. Поясніть відмінність між кругообігом та оборотом капіталу. 3. Як швидкість обороту капіталу впливає на масу додаткової вартості? <p>Аналітичне завдання</p> <p>Поясніть значення категорій «капітал» і «додаткова вартість» для аналізу сучасних економічних процесів.</p>	2
5	<p>Тема 5. Капітал: процес виробництва і нагромадження. Закон капіталістичного нагромадження. Капітал і наймана праця</p> <p>Практичне заняття №5</p> <p>Процес виробництва капіталу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть роль виробництва у зростанні капіталу. 2. Чим відрізняється просте відтворення від розширеного? 3. Які джерела розширеного відтворення капіталу? <p>Нагромадження капіталу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте економічну сутність нагромадження капіталу. 2. Які фактори впливають на темпи нагромадження? 3. Яку роль відіграє додаткова вартість у процесі нагромадження? <p>Заробітна плата як економічна категорія</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте основні форми заробітної плати. 	2

	<p>2. Які фактори визначають рівень заробітної плати?</p> <p>3. Поясніть відмінність між номінальною та реальною заробітною платою.</p> <p>Аналітичне завдання</p> <p>Проаналізуйте актуальність закону капіталістичного нагромадження в умовах сучасної економіки.</p>	
6	<p>Тема 6. Кругообіг капіталу. Обіг капіталу. Прибуток та його розподіл. Утворення середньої норми прибутку та ціни виробництва. Форми, особливості і тенденції розвитку капіталу</p> <p>Практичне заняття №6</p> <p>Прибуток як економічна категорія</p> <p>1. Розкрийте економічну сутність прибутку.</p> <p>2. У чому відмінність між додатковою вартістю та прибутком?</p> <p>3. Які основні функції прибутку в ринковій економіці?</p> <p>Утворення середньої норми прибутку</p> <p>1. Поясніть механізм утворення середньої норми прибутку.</p> <p>2. Чому капітал переливається між галузями?</p> <p>3. Як конкуренція впливає на вирівнювання норми прибутку?</p> <p>Ціна виробництва</p> <p>1. Дайте визначення ціни виробництва.</p> <p>2. Чим ціна виробництва відрізняється від вартості товару?</p> <p>3. За яких умов відбувається відхилення цін від вартості?</p> <p>Форми капіталу</p> <p>1. Охарактеризуйте основні форми капіталу (промисловий, торговельний, фінансовий).</p> <p>2. Які особливості функціонування фінансового капіталу?</p> <p>3. Яку роль відіграють транснаціональні корпорації у розвитку капіталу?</p> <p>Аналітичне завдання</p> <p>Проаналізуйте основні тенденції розвитку капіталу в умовах глобалізації та цифрової економіки.</p>	2
7	<p>Тема 7. Попит, пропозиція, їх взаємозв'язок</p> <p>Практичне заняття №7</p> <p>Завдання</p> <p>1. Виведіть криву попиту з лінії „ціна-споживання” і обґрунтуйте її основні властивості.</p> <p>2. Поясніть соціально-економічну сутність надлишку споживача. Від яких факторів залежить його величина?</p> <p>3. Наведіть приклади дії нецінових факторів на зміну величини попиту і обґрунтуйте відповідне переміщення функції.</p> <p>4. Наведіть приклади дії нецінових факторів на зміну величини пропозиції і обґрунтуйте відповідне переміщення функції.</p> <p>5. Проаналізуйте і покажіть графічно зміну ринкової рівноваги при одночасній односпрямованій зміні попиту і пропозиції.</p> <p>6. Проаналізуйте і покажіть графічно зміну ринкової рівноваги при одночасній різноспрямованій зміні попиту і пропозиції.</p> <p>7. Поясніть і покажіть графічно специфіку формування ринкової рівноваги за допомогою „павутиноподібної” моделі. Чим така модель відрізняється від статичної рівноважної моделі?</p> <p>8. Які ви знаєте специфічні моделі формування ринкової рівноваги?</p> <p>9. Змоделюйте ситуацію, коли досягнення ринкової рівноваги є неможливим.</p> <p>10. Як зміна величини податків змінює ринкову рівновагу? Змоделюйте</p>	2

	<p>ситуацію за допомогою лінійних функцій попиту і пропозиції.</p> <p>11. Як зміна величини дотацій змінює ринкову рівновагу? Змодельуйте ситуацію за допомогою лінійних функцій попиту і пропозиції.</p> <p>Вирішення типових задач</p>	
8	<p>Тема 8. Ринок. Типи ринкових структур. Мікроекономічний аналіз поведінки економічних суб'єктів на ринках різних типів</p> <p>Практичне заняття №8</p> <p>Кейс 1. Припустимо, що кава є заміником чаю для споживача, а вершки – доповнюють чай в споживанні. Що станеться з ціною на вершки, якщо держава встановить верхню межу ціни на чай? Поясніть свою відповідь на графіку. Що станеться з ціною на каву, якщо держава встановить верхню межу ціни на чай? Поясніть свою відповідь на графіку.</p> <p>Кейс 2. Поясніть, користуючись інструментами економічної науки, що відбувається на ринку, описаному в газетній замітці. «Ціни на рибу в цьому сезоні впали до такого низького рівня, який продавці риби назвали «катастрофічним». І все тому, що з-за жорстокої посухи урожай картоплі цього року був вкрай низьким».</p> <p>Кейс 3. Як вплине кожне з перерахованих нижче змін у попиті і (або) пропозиції на рівноважну ціну і рівноважний обсяг на конкурентному ринку:</p> <ul style="list-style-type: none"> -пропозиція скорочується, попит залишається незмінним; -попит скорочується, пропозиція залишається незмінною; -пропозиція збільшується попит залишається незмінним; -попит підвищується, пропозиція залишається незмінною; -попит підвищується, пропозиція збільшується; -пропозиція збільшується, попит скорочується; -попит підвищується, пропозиція скорочується; -попит скорочується, пропозиція скорочується. Підтвердіть свої твердження графічно. <p>Творче завдання</p> <p>Написати есе на тему «Чи можуть існувати окремо один від одного основні питання економіки, чи усі вони націлені на вирішення одного?» При написанні варто звернути увагу на такі аспекти проблеми:</p> <ul style="list-style-type: none"> • скільки всього є основних питань в економіці? • чи впливає відповідь на питання «Що виробляти?» на вирішення питання «Для кого виробляти?»; • чи є зворотній зв'язок між вирішенням питання «Для кого виробляти?» та проблемою «Що виробляти?»; • у якій мірі взаємозв'язані між собою питання «Що виготовляти» і «Як виготовляти». Розгляньте і інші варіації пар трьох питань економіки. чи є основні питання економіки зовнішнім вираженням більш загальної проблеми? Якщо «так», то спробуйте її сформулювати. 	2
9	<p>Тема 9. Основні макроекономічні показники. Макроекономічний аналіз ринків товарів та послуг, ринку праці та ринку грошей</p> <p>Практичне заняття №9</p> <p>Завдання 1. Питання для опрацювання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, методологічні принципи та основні категорії системи національних рахунків. 2. Валовий внутрішній продукт: економічний зміст та методи розрахунку. 3. Основні макроекономічні показники СНР: економічний зміст та методика обчислення. 4. Номінальний та реальний ВВП. Сутність дефлятора ВВП та індекса 	2

	споживчих цін, їх порівняльна характеристика. Завдання 2. Вирішення типових задач	
10	<p>Тема 10. Макроекономічна динаміка та нестабільність економічного розвитку. Економічна політика держави Практичне заняття №10</p> <p>Питання для самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи макроекономічного зростання. 2. Типи економічного зростання. 3. Наслідки економічного зростання. 4. Циклічність економічного розвитку. Економічний цикл і його фази. 5. Економічна криза. <p>Кейс для контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти Використовуючи дані таблиці (джерело: https://index.minfin.com.ua/ua/), розрахувати наступні показники платіжного балансу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) сальдо торговельного балансу; 2) сальдо рахунку поточних операцій; 3) сальдо рахунку операцій з капіталом та фінансових операцій; 4) сальдо платіжного балансу. 	2
11	<p>Тема 11. Світове господарство та міжнародна мобільність факторів виробництва Практичне заняття №11</p> <p>Завдання: підготувати стислі письмові відповіді на питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В чому полягає суть міжнародних економічних відносин? 2. Назвіть об'єкти та суб'єкти міжнародних економічних відносин. 3. Назвіть складові міжнародних економічних відносин. 4. Назвіть критерії, за якими ООН розподіляє країни на групи. 5. Охарактеризуйте показники міжнародної торгівлі. 6. Охарактеризуйте структуру міжнародної торгівлі. 7. Які є позитивні сторони міграції? 8. Назвіть негативні наслідки міграції. 9. Назвіть види міжнародного кредиту. 10. Які етапи еволюції пройшла світова валютна система? 11. Назвіть розділи платіжного балансу. 	2
12	<p>Тема 12. Світові ринки, особливості і тенденції їх розвитку Практичне заняття №12</p> <p>Питання для опрацювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості формування світового ринку. 2. Світовий ринок як економічна категорія. 3. Структуру світового товарного ринку. <p>Завдання 1. З'ясуйте, у чому відмінність трьох економічних понять: світовий ринок, світове господарство, міжнародна економіка?</p> <p>Завдання 2. Підготуйте реферат за власним вибором на тему:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вихід на світовий ринок як один з напрямків процесу формування елементів глобальної економіки. 2. Міжнародна спеціалізація виробництва і торгівлі товарами та послугами. 3. Відкритість національної економіки як умова розвитку світового ринку. 4. Характерні особливості і тенденції розвитку світової економіки на сучасному етапі. 5. Особливості розвитку і вплив економіки США, Західної Європи і Японії на світове економічне зростання. 	2

	6. Проблеми розвитку зовнішньоекономічних зв'язків і захисту національного ринку.	
13	<p>Тема 13. Інтеграція та транснаціоналізація світової економіки. Сучасний етап розвитку економіки та суспільства у світі та Україні Практичне заняття №13</p> <p>Опрацювати наступні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Процес створення єдиного внутрішнього ринку Європейського Союзу та його функціонування на сучасному етапі. 2. Північноамериканська економічна інтеграція вільної торгівлі (НАФТА). 3. Особливості розвитку інтеграційних процесів в Азіатсько Тихоокеанському регіоні. 4. Факторні передумови міжнародної торгівлі України. 5. Сучасний стан та актуальні проблеми зовнішньої торгівлі України товарами. 6. Особливості становлення ринку послуг в економіці України. 7. Процес приєднання України до Світової організації торгівлі (СОТ). 8. Торговельно-економічні зв'язки України з країнами Європи. <p>Підготувати реферат на тему:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтеграція – вища форма міжнародної координації економічної політики. 2. Сучасна система торговельно-економічних відносин Європейського Союзу і країн-кандидатів. 3. Україна у світовій торгівлі сировиною. 4. Європейський вектор відкритої економічної моделі України. 5. Сучасний стан вступу України до Світової організації торгівлі. 	2
	Усього за навчальною дисципліною	26

Під час вивчення курсу виконуються завдання для самостійних робіт по запропонованих нижче темах.

Критерії оцінювання:

змістовність – 1 бал.

відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бал.

Максимальна кількість балів за одиницю самостійної роботи – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу по курсу – 18 балів.

Зміст завдань для самостійної роботи здобувача (СРЗ)

Пропоновані теми тез доповідей (реферату, статті) з курсу «Економічна теорія»:

1. Схожі та відмінні риси економічної теорії, економіки, політичної економії.
2. Наукові школи. Лауреати Нобелівської премії в галузі економіки.
3. Економічні теорії стародавнього світу (Китай, Індія, Греція, Єгипет, Рим).
4. «Невидима рука» і ідеальна конкуренція.
5. Регулювання діяльності природних монополій.
6. Проблеми підприємництва в працях видатних економістів.

7. Малий бізнес: характерні риси та проблеми становлення в Україні.
8. Продуктивність і ріст оплати праці.
9. Проблеми формування ринкової інфраструктури в Україні.
10. Особливості функціонування бірж в Україні.
11. Проблеми формування і вилучення земельної ренти в сучасному аграрному виробництві.
12. Ціна землі: сутність і фактори, що визначають її динаміку.
13. Сутність і особливості розвитку фермерства в Україні.
14. Соціальне середовище бізнесу і підприємництва.
15. Проблеми розвитку трудового потенціалу в Україні.
16. Аграрна реформа в Україні: надбання, проблеми.
17. Економічне зростання та проблеми екології.
18. Структурна криза та економічний спад в Україні.
19. Вміння жити в умовах інфляції.
20. Інфляція і політика регулювання доходів.

Вимоги до написання рефератів.

Реферат є формою самостійної роботи здобувача, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Економічна теорія».

Тему реферату здобувач визначає за першою буквою за списком групи.

В окремих випадках здобувач може самостійно запропонувати та розробити тему реферату, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура, зміст і тема рефератів визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

- вибір теми;
- розробка плану;
- ознайомлення з рекомендованою літературою;
- написання та оформлення роботи.

При написанні реферату та його оформленні варто керуватися такими критеріями:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання відповідної літератури;
- наявність авторського розділу;
- наявність списку використаних джерел.

Цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаних джерел. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати по тексту у квадратних дужках, наприклад [15, с. 74], 15 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 74 – сторінка із вказаного джерела.

Реферат має складатися із вступу (актуальність теми, предмет, об'єкт, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаних літературних джерел.

Загальний обсяг реферату – до 20 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2 см, лівє – 3 см,

праве – 1 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до реферату є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Проведення модульного контролю з дисципліни «Економічна теорія» здійснюється у формі виконання завдань модульної контрольної роботи.

Модульний контроль проходить у два етапи:

1 етап – виконання письмових завдань.

2 етап – перевірка та оцінювання результатів викладачем: відповіді оцінюються за критеріями відповідності, повноти, коректності та логічності викладу.

Характеристика завдань.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1 Економічна теорія

Завдання 1. Дайте відповідь на теоретичні питання – **від 0 до 6 балів**

1. Предмет та метод економічної теорії.
2. Система національних рахунків та її показники.
3. Економічні системи та відносини власності.
4. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Фактори, що на них впливають.
5. Модель кругообігу продукту, ресурсів та доходів.
6. Макроекономічна рівновага в класичній моделі.

Завдання 2. Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь - **від 0 до 7 балів:**

- 1) економіку (як виробництво благ) від хрестатистики (накопичення грошей) вперше відділив Ксенофонт;
- 2) предмет економічної теорії залишався незмінним на протязі розвитку цієї науки;
- 3) суб'єктами економічної системи є лише домогосподарства та фірми;
- 4) якщо функція попиту відображається рівнянням $D = 10 - 3p$, а функція пропозиції рівнянням $S = 3p - 6$, то рівноважна ціна на ринку складе 6 грн.;
- 5) у короткостроковому періоді виробництва розрізняють постійні та змінні витрати;
- 6) на ринку монополістичної конкуренції реалізується диференційований товар;
- 7) мультиплікатор депозитів (грошовий) залежить від норми відсотку.

Завдання 3 - від 0 до 7 балів

Як вплине кожне з перерахованих нижче змін у попиті і (або) пропозиції на рівноважну ціну і рівноважний обсяг на конкурентному ринку:

- пропозиція скорочується, попит залишається незмінним;
- попит скорочується, пропозиція залишається незмінною;
- пропозиція збільшується попит залишається незмінним;
- попит підвищується, пропозиція залишається незмінною;
- попит підвищується, пропозиція збільшується;
- пропозиція збільшується, попит скорочується;
- попит підвищується, пропозиція скорочується;
- попит скорочується, пропозиція скорочується. Підтвердіть свої твердження графічно.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №2 **Економічна теорія**

1. Заповніть таблицю (8 балів):

Типи економічних систем

Критерій	Традиційна	Ринкова	Командна	Змішана
Форма власності				
Спосіб координації				
Роль держави				
Переваги				
Недоліки				

2. Коротка ґрунтовна відповідь (8 балів):

- Циклічність економічного розвитку. Економічний цикл і його фази
- Сутність, методологічні принципи та основні категорії системи національних рахунків

3. Тестові завдання (2 бали за правильну відповідь, всього 4 бали):

Визначте, вірне чи невірне кожне з наступних тверджень та поясніть відповідь:

- 1) якщо за ціни 1 грн. виробники пропонували на ринку 200 тис. одиниць продукції, а за ціни 5 грн. – 400 тис. одиниць, то еластичність пропозиції складає 2;
- 2) якщо номінальний ВВП складає 570 млрд. грн., а дефлятор ВВП дорівнює 3, то реальний ВВП буде 567 млрд. грн.

Загальна максимальна можлива кількість балів за 1 модульну контрольну роботу - 20 балів.

Час на виконання.

На виконання всього контрольного завдання відводиться **2 академічні години.**

Мінімальний поріг.

Для успішного складання модульного контролю здобувач повинен набрати не менше 12 балів (60% від максимальної кількості).

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

Бали	Процент виконання	Результат
19-20	91-100%	Зараховано
16-18	83-90%	
14-15	76-82%	
13	60-75%	
12	60-67%	
0-11	< 60%	Не зараховано

5.4 Індивідуальні завдання та критерії їх оцінювання

Індивідуальні завдання з навчальної дисципліни «Економічна теорія» є формою самостійної роботи здобувача і виконуються в наступному вигляді:

1. Есе, тези доповідей, наукова стаття в фаховому збірнику, участь в наукових конференціях тощо.

2. Участь в програмах неформальної/інформальної освіти, проходження онлайн курсу від Prometheus тощо.

Під час виконання ІНДЗ оцінюються такі компоненти:

- Слайди до відповіді/презентації – 5 балів
- Повнота розкриття теми, висвітлення сучасної проблематики, аналіз різних концепцій, підходів, ідей – 10 балів
- Якість оформлення бібліографічних даних, науковий стиль – 5 бали
- Самостійність та креативність – 10 балів

Максимальна кількість балів - 30 балів.

5.5 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзамен. Відбувається згідно з «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyee>

Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю:

1. Предмет, функції і методи економічної теорії.
2. Проблема вибору та крива виробничих можливостей.
3. Сутність та основні типи економічних систем.
4. Економічний зміст та система форм власності.
5. Ринкова економічна система, взаємозв'язок основних суб'єктів економіки.
6. Товарне виробництво. Товар та його властивості.

7. Сутність, виникнення та функції грошей.
8. Ринок: сутність, функції, види.
9. Сутність та основні детермінанти попиту. Закон попиту.
10. Сутність та основні детермінанти пропозиції. Закон пропозиції.
11. Взаємодія попиту та пропозиції. Ринкова рівновага.
12. Сутність та суб'єкти конкуренції.
13. Типи ринкових структур та їх характеристика.
14. Економічна поведінка фірми в умовах досконалої конкуренції.
15. Економічна поведінка фірми в умовах монополістичної конкуренції.
16. Конкурентна стратегія фірми на ринку олігополії.
17. Економічна поведінка фірми в умовах абсолютної монополії.
18. Нерівномірність розподілу доходів у ринковій економіці. Крива Лоренца. Роль держави у перерозподілі доходів.
19. Суспільне відтворення: сутність, види.
20. Система національних рахунків, її призначення.
21. Основні макроекономічні показники та їх розрахунок.
22. Методи розрахунку ВВП. Номінальний і реальний ВВП. Дефлятор ВВП.
23. Економічне зростання: сутність, фактори, значення.
24. Сукупний попит: сутність та основні чинники.
25. Сукупна пропозиція: сутність та основні чинники.
26. Циклічність економічного розвитку. Економічний цикл, його фази й види.
27. Безробіття, його причини і види. Вимірювання рівня безробіття.
28. Наслідки безробіття, закон Оукена. Методи регулювання ринку праці.
29. Взаємозв'язок безробіття та інфляції. Крива Філіпса.
30. Інфляція, її сутність і види. Вимірювання рівня інфляції та антициклічна політика держави.
31. Економічні функції та межі втручання держави в економіку.
32. Виникнення та етапи розвитку світового господарства. Інтернаціоналізація та глобалізація світової економіки.
33. Місце України у світовому господарстві.
34. Державне регулювання міжнародної торгівлі: види, інструменти.
35. Міжнародний рух капіталу та технології.
36. Міграція робочої сили.
37. Міжнародні корпорації та їх значення у сучасній світовій економіці.
38. Платіжний баланс і його призначення. Фінансування платіжного балансу.
39. Міжнародна валютна система й основні етапи її розвитку.
40. Основні глобальні проблеми сучасності. Шляхи вирішення глобальних проблем.

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Політика курсу:

Здобувачі вищої освіти дотримуються правил академічної доброчесності (згідно загальних правил Північноукраїнського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»»):

обов'язкове відвідування навчальних занять;
активність здобувача під час практичних занять;
робота в команді;
своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача;

презентації та доповіді мають бути авторськими та оригінальними;
вся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); списування та плагіат.

Список літератури

Основні джерела:

1. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка. Підручник. 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 688 с.

2. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економіка: теорія і практика. Підручник. / З.І. Галушка, Г.М. Поченчук – Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. – 232 с.

3. Дяченко Т. А. Економічна теорія / Т. А. Дяченко, Я. А. Максименко // [Електронний ресурс] : навч. посібник Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». – Електрон. текстові дані. – Харків, 2018. – 1008 с. – Режим доступу: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI Press/35863>.

4. Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка) : у 2-х ч. : Ч. 1 : Історія економіки та економічної думки, політекономія : навч. посіб. ; за ред. М. М. Теліщука / Університет ДФС України. – Ірпінь, 2020. – 544 с.

5. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. С. Томашик, О. О. Перепьолкіна, Б. М. Шевчик, О. О. Сухий, О. Р. Зав'ялова; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів : Вид-во Львів. торг. екон. ун-ту, 2018. – 263 с.

6. Економічна теорія: навч. посібник для студентів спеціальностей 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність / За ред. С.І. Архієреєва. - Харків: НТУ «ХП», 2020. – 230 с.

7. Економічна теорія: підручник / В.Г. Чепінога. – К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2019. – 656 с. 8. Економічна теорія: підручник / В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманців, Т. А. Щербакова, Т. С. Ожелевська, Л. В. Лебедева; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – 607 с.

9. Економічна теорія: підручник / [В. П. Якобчук та ін. ; під заг. ред. В. П. Якобчук] ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. – Київ : Ліра-К, 2020.

10. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка : навч. посіб. / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко, М. М. Теліщук, П. В. Круш, Г. Г. Старостенко, В. В. Мартиненко, Т. В. Поснова, М. А. Корж, М. О. Скорик, Т. В. Рябокінь, М. М. Теліщук; Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2018. – 297 с.

11. Економічна теорія: посібник / За заг. ред. В.І. Сідорова, Є.М. Воробйова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна., 2019. – 464 с.

12. Економічна теорія: навч. посібник у 2 ч. / Н. Г. Ушакова, О. А. Кулініч, Л. М. Зарецька. – Частина II. – Х. : Монограф, 2018. – 219 с.

Додаткові:

1. Економіка: базовий курс: навчальний посібник [6-те вид., переробл. і доп.] / Ю. Є. Петруня, А. О. Задоя А.О. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. 265 с.

2. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.

3. Мікроекономіка: навчальний посібник / А.О. Задоя, О.А. Задоя. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 148 с.

4. Макроекономіка: навчальний посібник / А.О. Задоя, Ю.Є. Петруня. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. 256 с.

5. Міжнародна економіка: підручник для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю «Економіка» / В. Г. Герасимчук, С. В. Войтко, Б. С. Серебренніков, Т. В. Сакалош. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2024. 533 с.

6. Історія економіки та економічної думки: підручник / В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, Т.В. Гайдай Т.В; за ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання. 775 с.

7. Історія економіки та економічної думки: навч.-метод. комплекс для студентів економічних спеціальностей освітнього рівня «Бакалавр» / Упорядники В.Д. Базилевич, Н.І. Гражевська, Т.В. Гайдай, А.О. Маслов, І.В. Назаров, О.П. Нестеренко. Київ: ЗАТ «Нічлава», 2018. 168 с.

8. Економічна теорія (історія економіки та економічної думки, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка) (2020): у 2-х ч.. Ч. 1: Історія економіки та економічної думки, політекономія: навч. посіб.; за ред. М.М. Телішука. Університет ДФС України. Ірпінь. 544 с.

9. Економічна теорія: політична економія: навчальний посібник / За заг. ред. М. І. Звєрякова. Одеса: Атлант, 2014. 338 с.

10. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. 9-те вид. К.: Знання, 2014. 710 с.

11. Сучасні економічні системи: метод. вказівки / О.В. Горняк. Одеса, 2019. 48 с. 12. Сучасні економічні теорії: навчальний посібник / П.П. Несененко, О.А. Артеменко, О.Є. Патлатой. Одеса: ОНЕУ, 2017. 326 с.